

Kaukasus 2009

5 oktober. Om 7.30 uur ontmoeten Johan Hoet (optometrist), Jeroen Mulder (optometrist) en Jacques Tuinder (coördinator en Zienderogen-voorzitter) elkaar op Schiphol. We hebben een humanitair visum gekregen van de ambassade maar weten dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken nog steeds een negatief reisadvies geeft. Blijkt pure onzin! Om 9.30 stijgen we op om via Moskou naar Mineralsnye-Vodi te vliegen, waar Viktor V. Podoljan ons om 19.30 uur ophaalt. Maken kennis met zijn vrouw Mila en (slechtziende) zwager Ruslan. We krijgen een heerlijke maaltijd voorgezet en gaan daarna het bed opzoeken.

6 oktober. Om 8 uur komt de chauffeur ons halen, die ons via Kislovodsk (waar we nog wat monturen ophalen) naar Stavropol brengt. We werken daar op het Centrum van de Blindenbond tot 20 uur. Allerhartelijkst ontvangen. Zien ongeveer 40 patiënten (veel pathologie). Krijgen een dankbrief met CD mee.

Helaas ontbreekt de tijd voor een rondleiding. Vertrekken in de loop van de avond naar de blindenschool in Kislovodsk, waar onze contactpersoon Anatolij Masenko ons opwacht. Ons wordt een prima appartement toegewezen. Gaan ca 11.30 uur slapen.

7 oktober. 7 uur reveille. Om 7.30 uur komt voegt Anatolij zich bij ons. Gaan ontbijten in de eetzaal van de kinderen. Mogen werken in de praktijkruimte van de oogarts (is zelf aanwezig). Werken van 9 tot 19.30 uur. We zien ca 70 van de 150 kinderen. Er zijn maar weinig leerlingen blind. We zien ook goedziende kinderen, die op sociale indicatie geplaatst zijn (bij gebrek aan een andere plek). Het is tevens een school voor middelbaar onderwijs. Er komen ook leerkrachten, keukenpersoneel, enz. De directrice, Svetlana, laat zich regelmatig even zien. Allerlei bevolkingsgroepen zijn vertegenwoordigd; een aantal kinderen spreekt niet van huis uit Russisch. Een aantal leerlingen laat ons het gebouw zien. Krijgen een prima verzorging. De kinderen zoeken ons voortdurend op. Wij schenken hun aandacht en spelen graag met hen. Praten na de tweede drukke dag nog even na met een glaasje.

In de loop van de dag kwam de heer Igor I. Batiev, die deelneemt aan een conferentie. Hij toont belangstelling voor ons werk en nodigt ons uit ook te komen werken op zijn blindenschool in Lipetsk (ca 400 km onder Moskou). "Ik kom jullie wel van de luchthaven halen!"

8 oktober. Om 8.30 uur gaan we weer aan het werk op de school. Net zoals gisteren, en trouwens gedurende ons hele verblijf, is het prachtig, zacht en zonnig weer. Vanuit onze werkruimte genieten we volop van de mooie herfsttinten en omlaag dwarrelende bladeren. Als we maar even 'vrij' zijn, komen kinderen ons ophalen om met hen te spelen. En als het werk erop zit maken we een wandeling naar het centrum van de stad om met de bronnen en sanatoria kennis te maken. Na het avondeten maken we alles klaar voor de dag van

morgen. Anatolij, die ons geen moment uit het oog verliest, slaapt in ons appartement i.v.m. programma van morgen. Een aantal kinderen konden we helpen, maar ook veel niet.

9 oktober. Om 7.30 uur worden we (nuchter) afgehaald door een busje uit Pjatigorsk, een stad met 240.000 inwoners (ook weer bronnen en sanatoria). We werken in het Centrum van de Blindenbond. Zeer vriendelijk door twee dames van het bestuur ontvangen. Ontbijt wacht al op ons. We maken de toegewezen ruimte snel in orde, want er wachten veel mensen. We komen aan 67 consulten. Veel moeilijke casussen, ook enkele zeer jonge kinderen, die we niet kunnen helpen. Jeroen consulteert telefonisch een collega-specialist in Amsterdam. 's Middags eten we gezellig samen in een klein familierestaurant van een zekere Alexander, die ook nog een baan als gedeputeerde heeft. Hij ziet slecht en vraagt naar de mogelijkheid in Nederland geopereerd te worden. We werken tot 20 uur. Zijn pas om 22 uur 'thuis'. Het was een zeer vruchtbare, maar ook inspannende dag, zodat we doodmoe in bed vallen.

10 oktober. Om 8.30 uur beginnen we weer in 'onze eigen' blindenschool. Er staat al een hele rij te wachten. Omdat we twee pasdozen hebben, werken Johan en Jeroen met succes apart, zodat het werk sneller verloopt. Tegen 18 uur zijn we klaar. Ook familieleden en vrienden komen aanlopen en vragen om een oogcontrole. Svetlana komt af en toe vragen of er nog wensen zijn. Het werk verloopt prettig, omdat we meestal op goede vertalers v/m kunnen rekenen. Om 19 uur zitten we met een aantal jongens bij de TV om naar Rusland-Duitsland te kijken. Eindigt met 1-0 voor D. Maken daarna de spullen voor maandag klaar, want morgen krijgen we een excursiedag (door diverse mensen gesponsord).

11 oktober. Om 9 uur worden we door een busje opgehaald. Bezoeken met een aantal mensen (Tanja, Ludmila, Anna) onder leiding van de goed Esperanto sprekende Amastasia (Nadzja) het Kasteel van Liefde en Boosaardigheid,

waarover veel legenden worden verteld. Drinken uit een ijzerhoudende bron en beklimmen (te voet, want kabeltreintje werkt niet) een hoge berg met fraaie uitzichten (ook op Elbrus). Prachtig weer! Zeer geslaagde excursie dag. Na een goed verzorgde avondmaaltijd bij Pavel, waarvoor een aantal esperantisten werd uitgenodigd, worden we om 21 uur met een taxi opgehaald.

12 oktober. Om 7 uur vertrekken we naar Pjatigorsk, naar het Centrum waar we ook de eerste dag gewerkt hebben. Lubo en Valentina hebben het ontbijt al klaar gezet. We werken tot 20 uur en eten weer in het familierestaurant van Alexander en Tanja. We ontmoeten weer uitzichtloze casuïstiek, maar kunnen ook veel mensen van dienst zijn. Af en toe klinkt er wat vlaams in de ruimte: “Ik heb weer een lief madammeke aan een leesbrilletje kunnen helpen.” Na een verzorgde maaltijd vertrekken we tegen 21 uur naar Georgievsk, waar we twee dagen op de slechtiendenschool gaan werken. Anatolij begeleidt ons. We krijgen een plek op een grote slaapzaal, die nu niet in gebruik is. De school is gebouwd in 1960 en ziet er sjofeltjes uit.

13 oktober. Na het ontbijt installeren wij ons op de kamer van de oogarts. We werken weer in ‘tweeploegendienst’. Er zijn circa 100 leerlingen (geen blinden), zodat we bijna alle kinderen zien, ook de op sociale indicatie geplaatste. We treffen weer een ‘gemêleerd’ gezelschap aan (Tsjetsjenie is ook vertegenwoordigd). Directrice Helena is zeer belangstellend. Ook leerkrachten maken weer gebruik van onze aanwezigheid, alsmede werknemers van de sociale werkplaats, die nog maar aan weinig mensen werk biedt. We werken tot ca 18.30 uur. Een rondgang door de school leert ons, dat meneer Poetin voor een groot bedrag over de brug gekomen is met braille computers en keyboards. We werden goed geholpen door engelse tolken.

14 oktober. Gaan 8.30 uur aan het werk. Jeroen vraagt aan elk kind in het Russisch: 'Hoe gaat het?', waarop elk kind antwoordt met: 'Normaal!' Tegen 11 uur wordt ons gevraagd het werk even te onderbreken, want de kinderen willen ons een concert aanbieden met zang, dans, ballet, atletiek en bajan muziek (hoog niveau!). Om 17.30 uur hebben we de laatste patiënt geholpen. We eten 's avonds in een gezellig restaurant, gesponsord door Irena en Nikolaj. Het is wel erg overdadig in onze ogen. Ook Oreg (blinde muzikleraar) is aanwezig voor de gouden omlijsting met zijn gitaar. Veel plezier gemaakt. Om 11 uur gaan we naar 'huis' na een goed bestede dag.

15 oktober. Om 7.30 uur komt een busje om ons te brengen naar Essentuki. Nemen afscheid van Helena, kinderen en personeel. We krijgen een mooie bedankbrief. Bij aankomst in het Technikum wacht Viktor ons op. In de middag komt ook Anna weer tolken. We werken in een heel geschikte ruimte op een Centrum voor scholing en revalidatie, met als doelgroep: grote en kleine mensen met een of meer handicaps. Er is een lijst van 80 namen opgesteld; er komen er 90! Verzorging is ook nu weer prima. Overal ontmoeten we een hartelijke bejegening en gastvrijheid. "Kom weer gauw terug, want we krijgen hier nooit buitenlanders op bezoek!" We werken bijna aan een stuk door tot 20 uur. Veel mensen kunnen helpen. Het weer blijft prachtig en zacht. Vertrekken naar

Kislovodsk, waar de kinderen ons weer verheugd opwachten. Genieten van de warme douche!

16 oktober. Werken vandaag op het 'Medisch College', een unicum in de Russische Federatie, een opleiding voor visueel gehandicapten in (para)medische beroepen. Hier worden masseuses en masseurs, fysiotherapeuten enz. gevormd. Er zijn meer dan 200 leerlingen; ze lijken net koks met hun witte mutsen! We kunnen heel wat studenten, ook leerkrachten aan een bril helpen. Circa 100 consulten. We werken van 8.30 – 16.30 uur. Daarna gaan we wat winkelen in de stad. Morgen gaan we verder. Stappen niet te laat in bed na een vermoeiende dag!

17 oktober. Hervatten om 8.30 uur ons werk op het Medisch Centrum. Ongeveer 14.30 uur zijn we klaar. De directrice leidt ons rond, zodat we een goede indruk krijgen van wat er op dit instituut aan de leerlingen wordt geboden: een breed scala van vakken, zoals anatomie, wis- en natuurkunde, biologie, psychologie, sociologie, massagetechnieken, gymnastiek, talenonderwijs, muziek. Bijzonder om hier te hebben kunnen oogmeting. In de namiddag bezoeken wij Armeense en Orthodoxe kerken. Wandelen nog wat door de stad. Na het avondeten worden we bij Viktor afgeleverd. We zingen samen en hij speelt wat op zijn accordeon.

18 oktober. Tweede excursiedag. Het is weer prachtig weer. Alexander en Tanja sponsoren. Met hun zoon en schoondochter rijden we naar Elbrus, de hoogste berg van Europa (5624 m). Schitterende route. Eten in een chique restaurant. In de loop van de avond zoeken we in Pjatigorsk een paar mooie hooggelegen plekjes op met prachtig uitzicht op de verlichte stad bij nacht. Tegen 21.30 uur komen we weer in Min-Vodi aan. Hebben erg genoten van deze heerlijke rustdag! N.B. Jeroen heeft medische documentatie van Alexander gekregen (hoge myopie en cataract) en gaat bekijken of hij voor een operatie naar

Nederland kan worden uitgenodigd. “Het kan me niet schelen wat het kost”, liet hij zich ontvallen.

19 oktober. We staan weer om 7 uur op en worden om 8 uur opgehaald om in een verzorgingstehuis even buiten Min-Vodi te gaan werken. Daar verblijven circa 500 bewoners, van wie we er maar relatief weinig te zien krijgen. We worden hartelijk ontvangen. We krijgen vreselijke verhalen te horen van mensen die in Tsjetsjenie alles kwijt geraakt zijn (huis gebombardeerd, man en kinderen gesneuveld). Veel personeelsleden maken van de gelegenheid gebruik ons te consulteren. We zijn van 9 tot 15 uur in touw. Terug bij Mila en Viktor maken wij ons gereed voor de terugreis. Zij brengen ons naar de luchthaven, waar we 6 kilo te veel vracht blijken te hebben. We kunnen de ‘schade’ (600 roebel) zwart, dat wil zeggen iets goedkoper, met de beambte afrekenen... We hadden nog even een probleem omdat we verzuimd hadden ons bij de politie te laten registreren. Via een transfer in Moskou, waar we circa 6 uur op de luchthaven doorbrengen, komen we de volgende morgen om 7.30 uur in Amsterdam aan.

Opmerkingen:

In het totaal hebben wij bijna 850 mensen op ons spreekuur gehad, dat wil zeggen circa 80 consulten per dag! We kunnen dus van een geslaagde missie spreken. Alhoewel we ons werk bedoelen voor de allerarmsten, hebben we toch vrij veel mensen gezien, die moeilijk tot die categorie kunnen worden gerekend. We moeten er wel van uitgaan, dat ook sponsors, vrienden en kennissen van die en gene dankbaar ‘meeliften’... Schrijnende armoede, zoals we die tegenkomen in Balkanlanden, hebben we gemist. De bevolking schijnt wel te profiteren van de aanwezigheid van bronnen en sanatoria (toerisme). Ook nu weer, zoals in Kaliningrad, vrij veel operabele patiënten gezien, in hoofdzaak cataract. Opvallend is, hoe corrupt de politie is. Regelmatig werden we door die ‘straatrovers’, die wat willen bijverdienen, aangehouden.

Jacques Tuinder